

KARTA MODUŁU 2023/2024

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE							
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ							
Kierunek studiów:	Fizjoterapia						
Poziom studiów:	magisterskie						
Profil studiów:	praktyczny						
Forma studiów:	stacjonarne						
Nazwa modułu:	Anatomia prawidłowa i funkcjonalna						
Rodzaj modułu:	obowiązkowy						
Język wykładowy:	Język polski*						
Rok studiów:	1	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:					
Semestr:	2	Wykład	Laboratorium	Ćwiczenia	Seminarium	Zajęcia praktyczne	Praktyki zawodowe
Liczba punktów ECTS ogółem:	3	20	-	30			
Forma zaliczenia:	Egzamin i zaliczenie na ocenę						
Wymagania wstępne:	Student posiada podstawowe wiadomości z zakresu nauki o człowieku						
II. CELE KSZTAŁCENIA							
Cele kształcenia:							
Cel 1: Zapoznanie studentów z budową i prawidłowym funkcjonowaniem organizmu człowieka.							
Cel 2: Opanowanie przez studentów zasad szczegółowego funkcjonowania wybranych układów organizmu człowieka w warunkach prawidłowych.							
Cel 3: Opanowanie przez studentów mianownictwa anatomicznego niezbędnego do opisu stanu zdrowia.							
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW							
Efekt	Student, który zaliczył moduł w zakresie:					Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji
wiedzy:							
1	Zna i rozumie budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu					A.W1.	Kolokwium
2	Zna i rozumie mianownictwo anatomiczne niezbędne do opisu stanu zdrowia;					A.W3.	Kolokwium
3	Zna i rozumie podstawy funkcjonowania poszczególnych układów organizmu człowieka oraz narządów ruchu i narządów zmysłu					A.W8.	Kolokwium
umiejętności:							
1	Potrafi rozpoznawać i lokalizować na fantomach i modelach anatomicznych zasadnicze struktury ludzkiego ciała, w tym elementy układu ruchu, takie jak elementy układu kostno-stawowego, grupy mięśniowe i poszczególne mięśnie					A.U1.	Obserwacja zachowań; sprawdzian praktyczny
2	Potrafi oceniać stan układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe) w celu wykrycia zaburzeń jego struktury i funkcji					A.U9.	Obserwacja zachowań; sprawdzian praktyczny
kompetencji społecznych:							
1	Jest gotów do nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych					K1.	Obserwacja zachowań; aktywność na zajęciach

2	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K5.	Obserwacja zachowań; aktywność na zajęciach
IV. TREŚCI PROGRAMOWE			
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)			
Wykład			
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S	
Wykład 1	Embriogeneza – pojęcie i charakterystyka. Fazy rozwoju embrionalnego człowieka. Organogeneza jako proces powstania i rozwoju narządów organizmu człowieka	2	
Wykład 2	Organizm człowieka jako funkcjonalna całość, klasyfikacja układów somatycznych i wegetatywnych.	2	
Wykład 3	Budowa, rozwój i funkcje kości. Rodzaje kości. Artrologia ogólna: klasyfikacja połączeń ścisłych i wolnych – ich budowa, funkcje i dysfunkcje.	2	
Wykład 4	Makroskopowa budowa mięśni, klasyfikacja funkcjonalna, formy działania.	2	
Wykład 5	Układ nerwowy – rozwój osobniczy, budowa, prawidłowe działanie mózgowia i rdzenia kręgowego.	2	
Wykład 6	Układ nerwowy obwodowy: nerwy rdzeniowe i czaszkowe. Układ nerwowy autonomiczny – ośrodki, drogi nerwowe, funkcje oraz dysfunkcje.	2	
Wykład 7	Narządy zmysłów: klasyfikacja, budowa, funkcje, ośrodki i drogi nerwowe.	2	
Wykład 8	Budowa i funkcje powłoki ciała, receptory i gruczoły skóry.	2	
Wykład 9	Układ krwionośny – ogólna charakterystyka i podział. Serce – budowa, ośrodki automatyzmu, ukrwienie, unerwienie. Działanie prawidłowe i zaburzenia. Naczynia krwionośne: rodzaje, budowa, funkcje. Rola sieci naczyń włosowatych w wymianie gazowej.	2	
Wykład 10	Układ oddechowy: ogólna charakterystyka i podział na odcinki. Budowa układu oddechowego. Opłucna.	1	
Wykład 11	Gruczoły wydzielania wewnętrznego – topografia, budowa, funkcje, zaburzenia działania. Układ pokarmowy- ogólna charakterystyka i podział na odcinki.	1	
Ćwiczenia			
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S	
Ćwiczenie 1	Podział układu nerwowego. Rdzeń kręgowy – jego stosunek do kręgosłupa. Opis budowy zewnętrznej i wewnętrznej. Opony rdzenia. Budowa nerwu rdzeniowego. Pojęcie neuronu. Zjawisko pozornego wstępowania rdzenia.	2	
Ćwiczenie 2	Rdzeń przedłużony – budowa zewnętrzna i wewnętrzna (jądra klinowe i smukłe, oliwki, skrzyżowanie piramid). Jądra nerwów czaszkowych IX, X, XI, XII – położenie, nazwa, rodzaj. Most – położenie i budowa. Jądra nerwów czaszkowych V, VI, VII, VIII. Dół równoległoboczny. Ciało czworoboczne i wstęga boczna.	2	
Ćwiczenie 3	Budowa zewnętrzna i wewnętrzna mózdzku. Komora IV. Śródmózgowie – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Odnogi mózgu. Nakrywka i pokrywka śródmózgowia. Istota czarna, Jądro czerwienne, istota szara środkowa, twór siatkowaty pnia mózgu. Jądra nerwów czaszkowych III, IV. Wodociąg mózgu. Pojęcie pnia mózgu.	2	
Ćwiczenie 4	Budowa zewnętrzna międzymózgowia. Podział na wzgórze, podwzgórze. Jądra wzgórza. Komora III.	2	
Ćwiczenie 5	Kresomózgowie – Podział na płaty. Wyspa i jej wieczko. Płaszcz – opis bruzd i zakrętów w połączeniu z lokalizacją korowych ośrodków podstawowych funkcji. Węchomózgowie – płat limniczny. Budowa histologiczna kory. Jądra podkorowe. Komory boczne. Istota biała – rodzaje włókien. Pozapiramidowy układ ruchu. Opony mózgowia – krążenie płynu. Drogi występujące i zstępujące rdzenia kręgowego.	2	
Ćwiczenie 6	Nerwy czaszkowe, praca pisemna z zakresu ośrodkowego ukł. nerwowego.	3	
Ćwiczenie 7	Sploty: szyjny, ramienny, lędźwiowy, krzyżowy - zakres unerwienia.	2	
Ćwiczenie 8	Układ moczowy – narządy tworzące ten układ. Budowa nerki, nefron. Miedniczka i kielichy nerkowe. Moczowody. Pęcherz moczowy. Cewka moczowa żeńska. Praca pisemna z obwodowego ukł. nerwowego.	2	
Ćwiczenie 9	Narządy tworzące układ pokarmowy. Podział, budowa układu w nawiązaniu do funkcji poszczególnych jego odcinków: jama ustna, gardło, przełyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube. Otrzewna – stosunek poszczególnych narządów do niej, sieć większa i mniejsza. Torba sieciowa. Gruczoły przewodu pokarmowego – ślinianki, wątroba, trzustka budowa i	3	

	funkcje.	
Ćwiczenie 10	Drogi oddechowe górne i dolne. Szczegółowy opis położenia, budowy i funkcji poszczególnych odcinków: jama nosowo – gardłowa, krtań, tchawica, drzewo oskrzelowe, drzewo pęcherzykowe. Narząd wymiany gazowej – płuca. Opłucna – podział zachyłki. Śródpiersie, podział zawartości.	2
Ćwiczenie 11	Serce – budowa zewnętrzna i wewnętrzna, opis jamy, zastawki, unaczynienia i unerwienia. Ściana serca: szkielet serca, m. czynnościowy, układ przewodzący serca. Praca pisemna z ukł. pokarmowego, oddechowego, moczowego i hormonalnego.	3
Ćwiczenie 12	Naczynia krążenia dużego, małego. Aorta wstępująca, łuk aorty. Pień głowowo – rdzeniowy, tętnica szyjna wspólna, szyjna zewnętrzna i wewnętrzna, podobojczykowa, pachowa, promieniowa – łokciowa – przebieg i odgałęzienia, zakres unaczynienia.	2
Ćwiczenie 13	Aorta zstępująca piersiowa i brzuszna. Tętnica biodrowa wspólna – wewnętrzna i zewnętrzna. Tętnica udowa, podkolanowa, piszczelowa przednia i tylna przebieg i odgałęzienia unerwienia. Żyły – podział. Żyła główna górna i dolna, główne dopływy i miejsca powstania. Żyła wrotna – krążenie wrotne. Żyła powierzchniowa. Charakterystyka układu chłonnego. Główne pnie zbiorcze. Śledziona.	2
Ćwiczenie 14	Praca pisemna układ krwionośny i limfatyczny.	1

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Metody kształcenia:

- Wykład informacyjny
- Ćwiczenia praktyczne.

2. Narzędzia (środki) dydaktyczne:

- Projektor/tablica multimedialna
- Sprzęt medyczny (fantomy, modele anatomiczne)
- Stół anatomiczny

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

1. Sposób zaliczenia:

- egzamin
- zaliczenie z oceną

2. Formy zaliczenia:

- obserwacja zachowań
- sprawdzian praktyczny
- aktywność na zajęciach
- kolokwium

3. Podstawowe kryteria oceny:

5,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje najwyższe oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

4,5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 80% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

4,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 60% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

3,5 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

3,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w fizjoterapii. Uczęszcza na zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje pozytywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

2,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonane zadania są nieprawidłowe, większość wymaga korekty ze

strony prowadzącego, brak samodzielności w wykonaniu czynności i zadań, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w fizjoterapii. Uczestniczy nieregularnie na zajęciach, nie jest do nich przygotowany i uzyskuje negatywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

Ocena podsumowująca:

Średnia arytmetyczna ocen formujących

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	
Udział w wykładach	20
Udział w innych formach zajęć (ćwiczeniach)	30
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	
Przygotowanie do wykładu	
Przygotowanie do innych form zajęć (ćwiczeń)	
Przygotowanie do zaliczenia wykładów	10
Przygotowanie do zaliczenia innych form zajęć (ćwiczeń)	15
Łączna liczba godzin	75
Punkty ECTS za moduł	3

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Lorkowski J. Anatomia dla studentów fizjoterapii: repetytorium. Oficyna wydawnicza AFM. Kraków, 2011.
2. Schünke M., Schulte E. Prometheus: atlas anatomii człowieka T. 1. Anatomia ogólna i układ mięśniowo-szkieletowy. Med. Pharm Wrocław, 2016.

Literatura uzupełniająca:

1. Ignasiak Z. Anatomia układu ruchu. Elsevier Urban & Partner. Wrocław, 2010.
2. Sobotta J.: Atlas anatomii człowieka, t. I-III. Urban&Partner, Wrocław 2019.
3. Bochenek A. Reicher M. : Anatomia człowieka. T. III i IV PZWL Warszawa 2009.